

(c) "Rapidly growing population retards the process of economic development." Explain the statement in the context of underdeveloped economy.

“দ্রুতগতিত বৰ্ধিত জনসংখ্যাই অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ প্ৰক্ৰিয়াক বাধাগ্ৰস্ত কৰে।” অনুন্নত অৰ্থনীতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত কথাষাৰ ব্যাখ্যা কৰা।

5. Answer any one of the following questions : 14

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the major changes of Indian economy after Independence.

স্বাধীনতাৰ পিছৰ ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিৱৰ্তনবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

(b) What are the major causes of low agricultural productivity in India? Give some suggestions to improve agricultural productivity in India. 8+6=14

ভাৰতত নিম্ন কৃষি উৎপাদনশীলতাৰ মুখ্য কাৰণবোৰ কি কি? ভাৰতত কৃষি উৎপাদনশীলতা উন্নত কৰাৰ বাবে কিছুমান পৰামৰ্শ দিয়া।

★ ★ ★

2022

(Held in 2023)

ECONOMICS

Paper : ECORE5016

(Indian Economy)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Choose the correct answer : 1×6=6

স্বত্ব উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

(a) When did the Planning Commission of India form?

ভাৰতৰ পৰিকল্পনা আয়োগ কেতিয়া গঠন হৈছিল?

(i) 1951

১৯৫১ চনত

(ii) 1949

১৯৪৯ চনত

(iii) 1961

১৯৬১ চনত

(iv) 1955

১৯৫৫ চনত

(b) When did NITI Aayog of India form?
ভাৰতৰ NITI আয়োগ কেতিয়া গঠন হৈছিল?

(i) 2014
২০১৪ চনত

(ii) 2013
২০১৩ চনত

(iii) 2012
২০১২ চনত

(iv) 2010
২০১০ চনত

(c) Which one is the correct definition of sex ratio?
লিংগ অনুপাতৰ সঠিক সংজ্ঞা কোনটো?

(i) Number of deaths per 1000 live births of children
প্রতি ১০০০ শিশুৰ জীৱিত জন্মত মৃত্যুৰ সংখ্যা

(ii) Number of women per 1000 men
প্রতি ১০০০ পুৰুষত মহিলাৰ সংখ্যা

(iii) Number of women per 10000 men
প্রতি ১০০০০ পুৰুষত মহিলাৰ সংখ্যা

(iv) Number of men per 1000 women
প্রতি ১০০০ মহিলাত পুৰুষৰ সংখ্যা

KB23/143

(Continued)

(d) Which State in India has the highest literacy rate as per 2011 Census?
২০১১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি ভাৰতৰ কোনখন ৰাজ্যত সাক্ষৰতাৰ হাৰ সৰ্বাধিক?

(i) Mizoram
মিজোৰাম

(ii) Kerala
কেৰালা

(iii) Goa
গোৱা

(iv) Assam
অসম

(e) Which one of the following correctly defines maternal mortality rate?
নিম্নলিখিত কোনটো মাতৃ মৃত্যুৰ হাৰ সঠিকভাৱে নিৰ্ধাৰণ কৰে?

(i) Women's death occurred before 9th month of pregnancy
গৰ্ভধাৰণৰ ৯ মাহৰ আগতে হোৱা মহিলাৰ মৃত্যু

(ii) The annual number of female deaths per 100000 life births due to pregnancy
গৰ্ভধাৰণৰ ফলত প্রতি ১০০০০০ জীৱিত জন্মত মহিলাৰ বাৰ্ষিক মৃত্যুৰ সংখ্যা

KB23/143

(Turn Over)

(4)

- (iii) The death of women occurred within 2 years of childbirth
প্ৰসৱৰ ২ বছৰৰ ভিতৰত মহিলাৰ মৃত্যু
- (iv) None of the above
ওপৰৰ এটাও নহয়
- (f) Which sector had dominated the India's GDP during 1950s?
১৯৫০ৰ দশকত কোনটো খণ্ডই ভাৰতৰ জি.ডি.পি.ত আধিপত্য বিস্তাৰ কৰিছিল?
- (i) Industry
উদ্যোগ
- (ii) Service
সেৱা
- (iii) Agriculture
কৃষি
- (iv) None of the above
ওপৰৰ এটাও নহয়
2. Answer the following questions : 2×5=10
নিম্নলিখিত প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :
- (a) What is mixed economy?
মিশ্ৰ অৰ্থনীতি কি?

KB23/143

(Continued)

(5)

- (b) What do you mean by infant mortality rate?
নৱজাতকৰ (শিশু) মৃত্যুৰ হাৰ বুজিলে কি বুজা?
- (c) Name two Indian economists who estimated national income in India during colonial era.
ঔপনিবেশিক যুগত ভাৰতত ৰাষ্ট্ৰীয় আয় গণনা কৰা দুজন ভাৰতীয় অৰ্থনীতিবিদৰ নাম লিখা।
- (d) Write two roles of public sector in the economic development of India.
ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশত ৰাজস্বৰা খণ্ডৰ দুটা ভূমিকা লিখা।
- (e) Write two objectives of 'Population Policy 2020' of India.
ভাৰতৰ 'জনসংখ্যা নীতি ২০২০'ৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা।
3. Answer the following questions (any six) : 5×6=30
নিম্নলিখিত প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো ছয়টা) :
- (a) What were the main objectives of 1991 Industrial Policy of India?
ভাৰতৰ ১৯৯১ চনৰ উদ্যোগিক নীতিৰ মুখ্য উদ্দেশ্যবোৰ কি আছিল?

KB23/143

(Turn Over)

(6)

- (b) Discuss the impact of internal migration in the economic development.
অর্থনৈতিক বিকাশৰ ওপৰত আভ্যন্তৰীণ প্ৰব্ৰজনৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।
- (c) Explain the characteristics of occupational distribution of population in India.
ভাৰতত জনসংখ্যাৰ বৃত্তিগত বিতৰণৰ বিশেষত্ববোৰ আলোচনা কৰা।
- (d) Define Foreign Direct Investment (FDI).
প্ৰত্যক্ষ বিদেশী বিনিয়োগ (এফ.ডি.আই) কাক বোলে, কিখা।
- (e) Explain the methods of measuring fertility rate and mortality rate.
উৰ্বৰতাৰ হাৰ আৰু মৃত্যুৰ হাৰ জোখাৰ পদ্ধতিবোৰ বৰ্ণনা কৰা।
- (f) What do you mean by agricultural diversification? What are its types?
কৃষি বৈচিত্ৰ্যকৰণ বুজিলে তুমি কি বুজা? ইয়াৰ প্ৰকাৰবোৰ কি কি?
- (g) Define micro, small and medium scale industry (MSME).
সূক্ষ্ম, ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া উদ্যোগ (এম.এস.এম.ই) কাক বোলে, কিখা।

KB23/143

(Continued)

(7)

- (h) Mention any five hindrances to economic development.
অর্থনৈতিক বিকাশত যি কোনো পাঁচটা বাধা উল্লেখ কৰা।
- (i) What do you understand by minimum support price in agricultural produce in India? Explain briefly.
ভাৰতত কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ নিম্নতম সমৰ্পন মূল্যৰ দ্বাৰা তুমি কি বুজি পোৱা, চমুকৈ লিখা।
4. Answer the following questions (any two) :
10×2=20
নিম্নলিখিত প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) :
- (a) "The success of the Green Revolution rests on the combined application of mechanical technology and biological technology." Explain.
"যান্ত্ৰিক আৰু জৈৱিক প্ৰযুক্তিৰ সংমিশ্ৰিত প্ৰয়োগৰ ওপৰত সেউজ বিপ্লৱৰ সাৰ্থকতা নিৰ্ভৰ কৰে।" ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) Discuss the role of industrialization in Indian economic development.
ভাৰতবৰ্ষৰ অর্থনৈতিক উন্নয়নত শিল্পায়ীকৰণৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

KB23/143

(Turn Over)